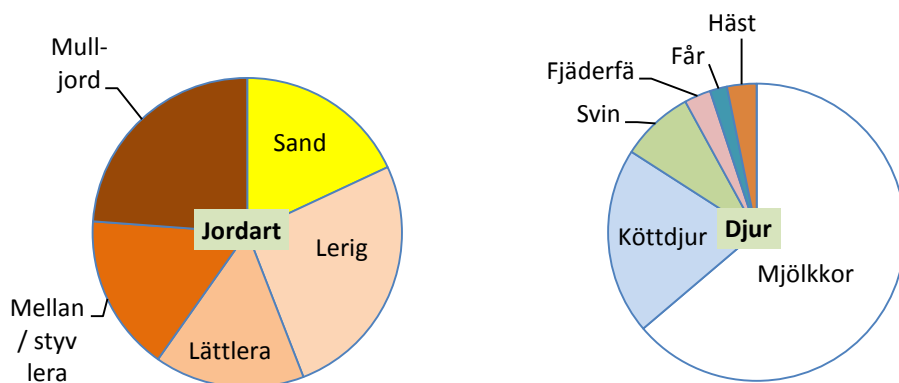

Utvärdering av region Nordvästra inom Greppa Näringen i Skåne på konventionella gårdar t.o.m. 2013.

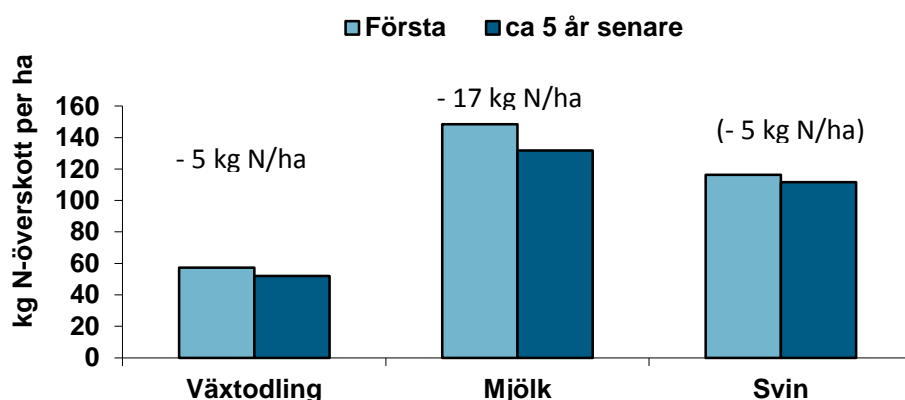
Områdets karaktär

Inom detta område, som omfattar Båstads, Klippans, Åstorps Perstorps, Örkejlunga, Höganäs, Ängelholms och Bjuvs kommuner, finns en mosaik av olika jordar och karaktär på lantbruket. På Bjärehalvön är det lätta jordar med mycket potatisodling. Perstorp och Örkejlunga är dominerat av mjölkproduktion, mycket grovfoder och stor andel mulljord, Klippan är ett mellanting mellan de två första. Ängelholm och Åstorp domineras av lerjordar, delvis styva, med medelhög djurtäthet. Bjuv och Höganäs är ganska styva lerjordar med medelhög djurtäthet.

Det finns 71 växtodlingsgårdar, 71 mjölkgårdar, 9 köttgårdar och 8 svingårdar i databasen med två balanser eller fler. Resultaten från kött- och svingårdarna är osäkra pga litet antal gårdar men både växtodlings- och mjölkgårdarna har minskat sitt kväveöverskott

Kvävebalans på olika typgårdar från Nordvästra (konventionella gårdar)

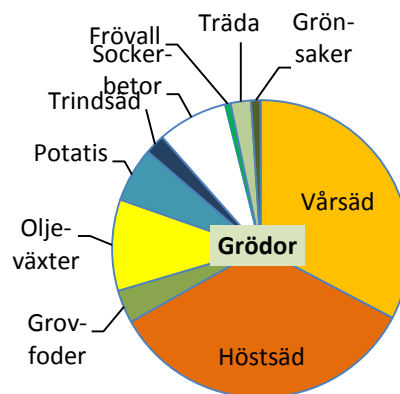
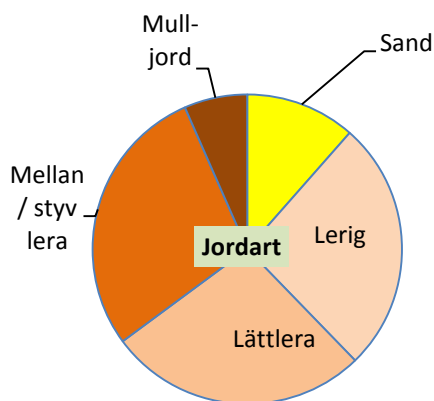

På grund av olika karaktär görs en presentation av mjölkproduktionen för hela området medan växtodlingsgårdarna delas på lerjordsområdet (Ängelholm, Åstorp, Bjuv, Höganäs) och lättjorden (Båstad, Klippan). Det finns inga växtodlingsgårdar i databasen från Perstorp och Örkejlunga.

Resultat från konventionella växtodlingsgårdar inom "lerjordområdet" i Nordvästra

Det finns 49 st växtodlingsgårdar i denna del av regionen (Ängelholm, Åstorp, Bjuv, Höganäs) som har två balanser eller fler. De förändringar som presenteras har i genomsnitt skett under en period om sex år.

Grödfördelningen vid den senaste balansen var ca 1/3 höstsäd, 1/3 vårsäd och utöver detta främst 10% oljeväxter, 8 % sockerbetor och 6 % potatis.

Ändrad grödfördelning mellan första och senaste balansen

- Kvarnvetete -1 %
- Fodervete -1%
- Foderkorn -1 %
- Maltkorn +5 %
- Oljeväxter +4%
- Sockerbetor -2%
- Trindsäd -3%

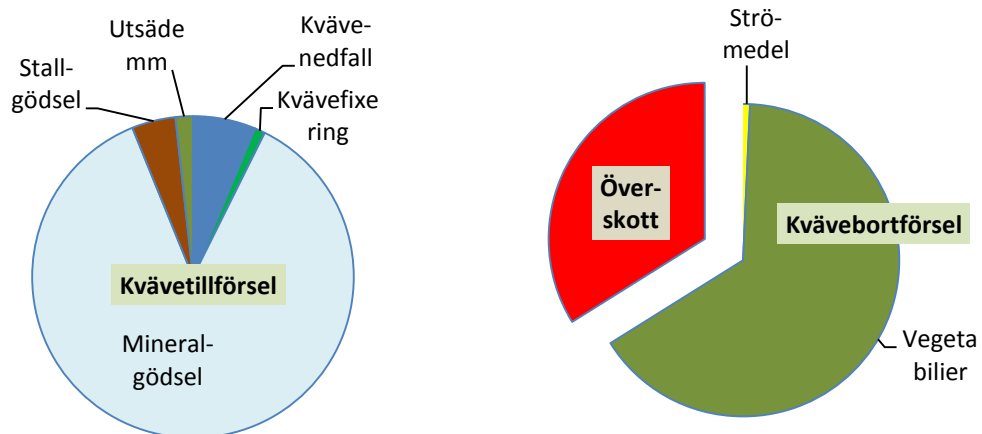
Kväve på "lerjordarna" i Nordvästra

Kvävetillförseln är hög i denna region, i snitt 150 kg N/ha, där mineralgödseln naturligtvis är huvudparten. Med tanke på den relativt höga andelen styvare leror är det naturligt med högre kvävegivor jämfört med skördenivå än tex på Söderslätt där lättleran är mer dominerande.

Skördarna är medelhöga med bortförsl på 99 kg N/ha, vilket är 10 kg lägre än växtodlingsgårdarna i Sydväst och Sydöst.

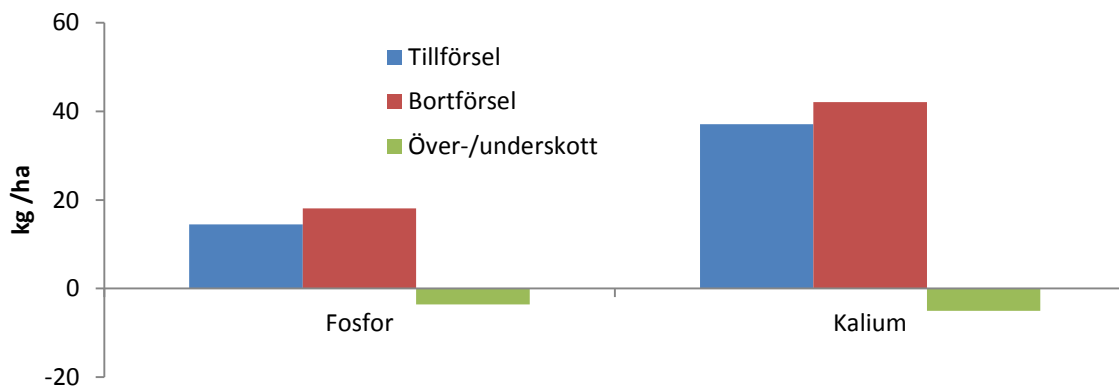
Överskottet ligger på 51 kg N/ha, vilket är 15 kg högre än regionerna med lägst överkott i Skåne bland växtodlingsgårdarna. Överskottet har minskat 5 kg per ha mellan den första och den senaste balansen vilket är en ganska stor minskning i jämförelse med andra regioner. Minskningen beror främst på ökad bortförsl via högre skördar (+7 kg N/ha). Tillförseln av kväve är oförändrad. Mineralgödseltillförseln har ökat ca 11 kg men importen av organiska gödselmedel minskat med ca 6 kg N/ha och kvävefixeringen har minskat med ca 4 kg N/ha (mindre trindsäd).

Kväveflödena på konventionella växtodlingsgårdar på "lerjordarna" i Nordvästra vid senaste balansen

Fosfor och kalium på "lerjordarna" i Nordvästra

Fosforbalansen visar i den senaste balansen ett underskott på -4 kg P/ha, dvs. det bortförs mer fosfor än det tillförs. Underskottet har uppstått under senare år pga ökande skördar, vid första balansen var de ca -1 kg P/ha. Grödorna bortför ca 18 kg P/ha, men det tillförs 14 kg P/ha. Markförrådet ligger i snitt på en nivå mellan klass III och IV som är ganska optimal. På sikt bör man vara observant på sjunkande markvärde.

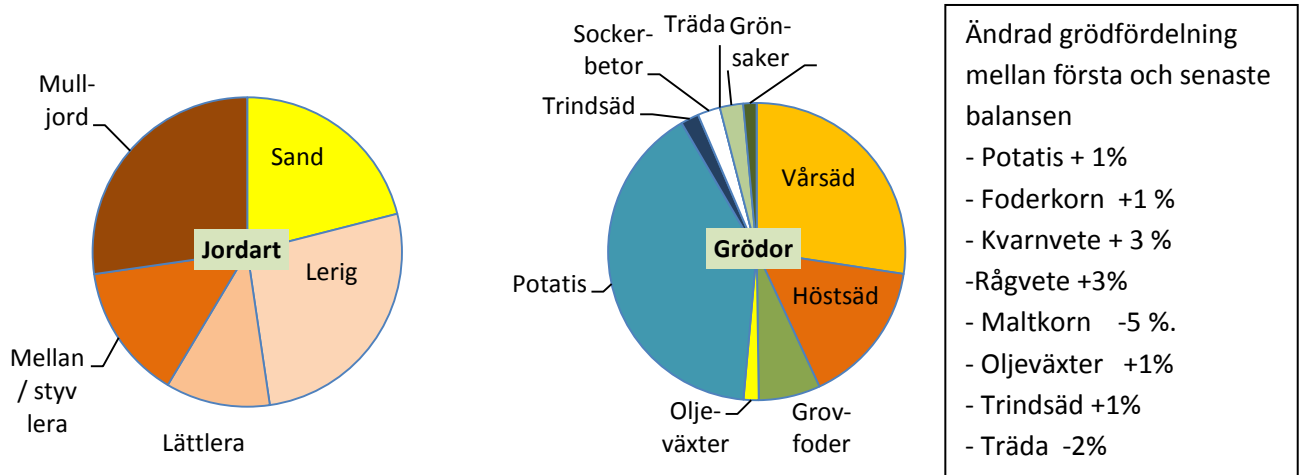
Kaliumbalansen ligger, liksom för fosfor, på ett underskott, -5 kg K/ha. Grödorna tillförs i snitt 37 kg K/ha medan bortförseln ligger på 42 kg K/ha. Bortförseln har ökat på senare år pga ökande skördar. Med tanke på att lerjordarna dominerar i denna region, och att dessa innehåller mycket naturligt kalium är ett underskott som det skall vara. Här finns på många platser mycket naturligt kalium att utnyttja. .

För både fosfor och kalium gäller att det är dålig överensstämmelse på enskilda gårdar mellan markinnehåll och balanserna, vilket borde väcka tankar till bättre styrning.

Resultat från konventionella växtodlingsgårdar inom "lätjtjordsområdet" i Nordvästra

Det finns 20 st växtodlingsgårdar i denna del av regionen (Båstad och Klippan) som har två balanser eller fler. De förändringar som presenteras här i genomsnitt skett under en period om fem år.

Grödfördelningen vid den senaste balansen var ca 40 % potatis 30 % vårsäd, och utöver detta främst 15 % höstsäd och 7 % grovfoder

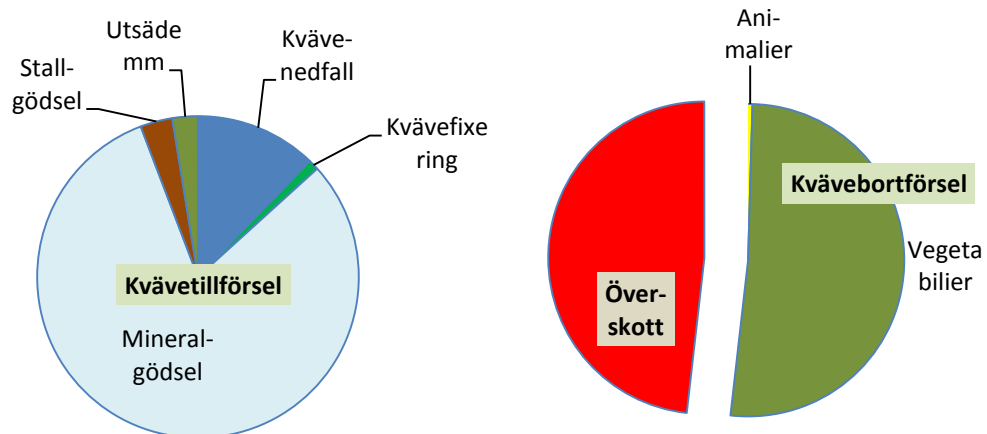
Kväve på "lätjtjordarna" i Nordvästra

Kvävetillförseln är medelhög i denna region, i snitt 108 kg N/ha, där mineralgödseln naturligtvis är huvudparten. Tillförseln ligger ca 45 kg lägre än växtodlingsgårdarna i sydväst och sydöst. Tillförseln har minskat några kg mellan första och senaste balansen främst pga minskad foderimport pga utvecklade svinproduktion som funnits i liten skala på dessa växtodlingsgårdar.

Bortförsel via skörden är förhållandevis låg, 55 kg N/ha, vilket tex är 50 kg mindre än växtodlingsgårdarna i Sydväst och Sydöst. Anledningen är den stora odlingen av färskpotatis och lätta jordar med lägre spannmålsskördar. Bortförseln är totalt sett oförändrad trots tendens till ökande skördar men det motverkas av mindre export av strömedel och lite annat.

Överskottet vid senaste balansen var 52 kg N/ha, vilket är 15 kg högre än regionerna med lägst överskott i Skåne bland växtodlingsgårdarna. Överskottet är i princip oförändrat mellan första och den senaste balansen med tendens till minskning.

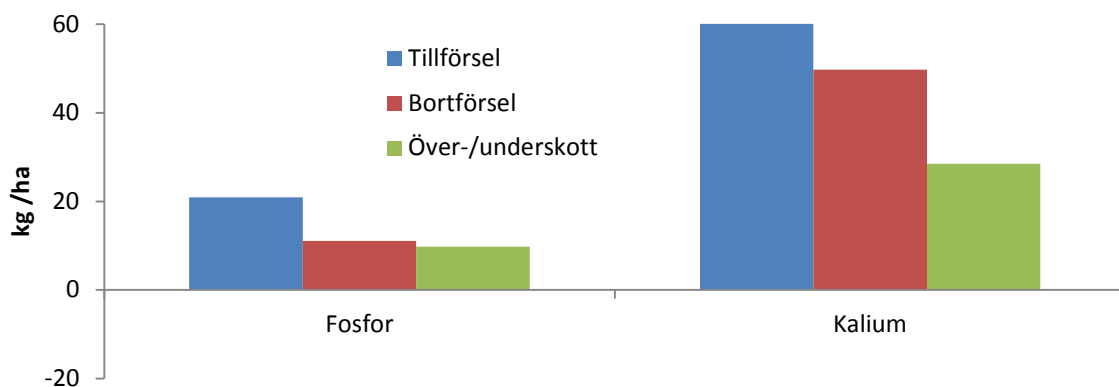
Kväveflödena på konventionella växtodlingsgårdar på "lätjordarna" i Nordvästra vid senaste balansen

I förhållande till bortförslen av kväve är överskottet stort och visar den relativt låga effektiviteten i färskpotatisodlingen med ökad risk för kväveläckage.

Fosfor och kalium på "lätjordarna" i Nordvästra

Fosforbalansen visar i den senaste balansen ett överskott på 10 kg P/ha, dvs. det tillförs ca 90 % mer fosfor än det bortförs. Nivån är oförändrad mellan första och senaste balansen. Grödorna bortför ca 11 kg P/ha, men det tillförs 21 kg P/ha. Markförrådet ligger i snitt mellan klass IV och V pga den uppbyggnad som skett bakåt i tiden i den omfattande färskpotatisodlingen. Det finns stort utrymme att minska tillförseln.

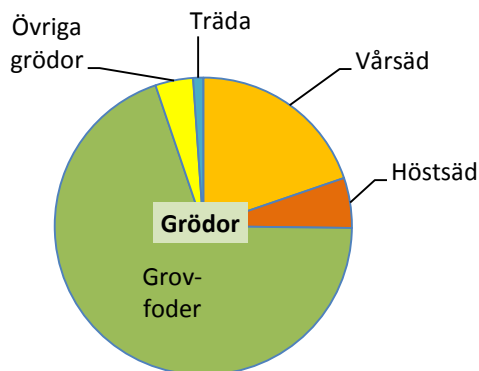
Kaliumbalansen vid senaste balansen låg på överskott på 29 kg K/ha. Grödorna tillförs ca 80 kg K/ha medan bortförslen låg på ca 50 kg K/ha. Tillförseln ser ut att ha ökat mellan första och senaste balansen pga ökad mineralgödselgiva (ej statistiskt säkert). Bortförslen har också ökat pga större skörd men inte riktigt lika mycket. Kalium överskottet har alltså ökat från ett redan ganska högt värde och det finns utrymme för mindre tillförsel.

För både fosfor och kalium gäller att det är dålig överensstämmelse på enskilda gårdar mellan markinnehåll och balanserna, vilket borde väcka många tankar till bättre styrning.

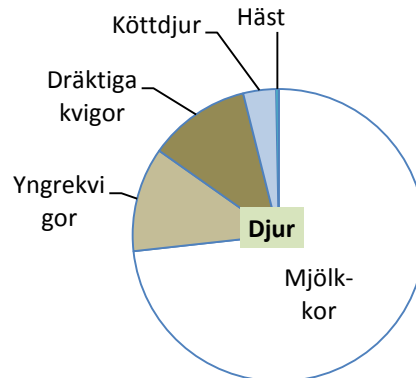
Resultat från konventionella mjölkgårdar i Nordvästra Skåne

Det finns 71 konventionella Greppamjölkgårdar i denna region som har två balanser eller fler. Ungefär hälften finns i Båstad, 25 % i Ängelholm och resten jämnt fördelat på övriga. De förändringar som presenteras har i genomsnitt skett under en period om sju år. Djurtätheten vid senaste balansen var i snitt 0,96 de/ha vilket är en minskning men 0,06 sedan första balansen.

Grovfoder odlas på 70 % av arealen och spannmål, främst vårsäd, på 25%. Mjölkkor och rekrytering dominerar naturligtvis helt bland djuren.

Mellan första och senaste balansen har spannmålsodlingen minskat 1 % och grovfoderarealen ökat med 5 %

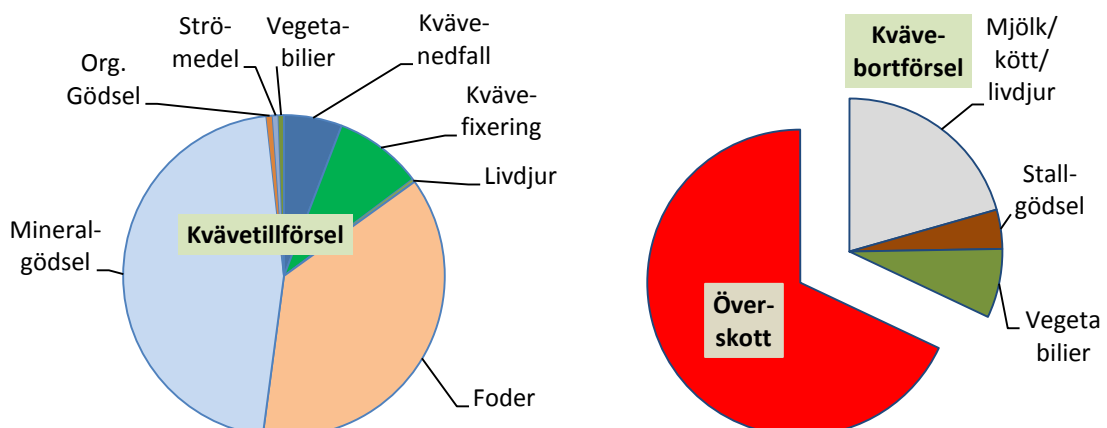

Mellan första och senaste balansen har andelen mjölkkor ökat 1 % och rekryteringsdjuren ökat med sammanlagt 1 %. Kötttdjur har minskat med 0,7 %

Kväve

Kvävetillförseln är generellt hög till mjölkgårdar, i detta fall ca 195 kg N vid den senaste balansen med en djurtäthet på 0,96 de/ha. Detta är dock ca 10 kg lägre än på mjölkgårdar i många andra regioner. De stora posterna är foderimport, mineralgödselkväve och kvävefixering. Tillförseln har minskat med 15 kg N mellan första och senaste balansen, främst pga av lägre mineralkvävetillförsel, -8 kg N/ha, lägre kvävefixering, -5 kg N/ha och något minskad foderimport, -1 kg N/ha.

Kväveflödena på mjölkgårdar i Nordvästra vid senaste balansen

Bortförelsen vid senaste balansen var 63 kg N/ha, varav 39 kg/ha via mjölk/kött/livdjur, 18 kg via växtodlingsprodukter och 6 kg via stallgödsel. Bortförelsen har till synes ökat ngt men det är inte statistiskt visat.

Överskottet, vid senaste balansen var 131 kg N/ha, vilket är en minskning på 17 kg sedan den första balansen vilket alltså främst beror på minskat inflöde.

För hela Skåne sker på mjölkgårdarna en övergång till flytgödsel på fastgödselets bekostnad, inte minst i denna region. Vid senaste balansen fanns 40 % av djuren i flytgödselet vilket är hela 15 % högre andel än vid första balansen. Detta ger ett bättre kväveutnyttjande och minskat behov av mineralgödsel .

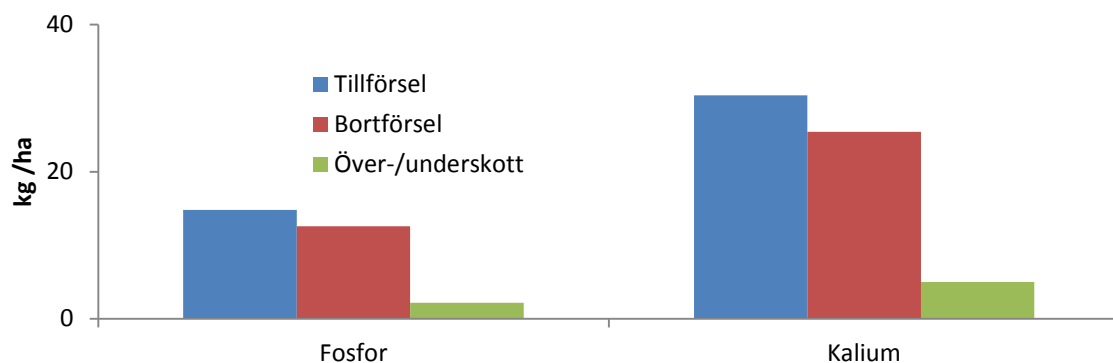
Fosfor och kalium

Fosfortillförelsen vid senaste balansen var på mjölkgårdarna i denna region 15 kg P/ha varav foderimporten stod för 12 kg P/ha och mineralgödselet för 2 kg P/ha. Vi pekar ofta ut mineralfodret men där detta finns specialredovisat utgör det ca 1 kg P/ha. Tillförelsen av mineralgödselets fosfor har minskat ca 1 kg under perioden och foderfosfor 0,5 kg..

Bortförelsen låg på 13 kg fördelat främst på mjölk/kött (8 kg P/ha) , växtodlingsprodukter (3 kg P/ha) och export av stallgödsel (1 kg/ha). Bortförelsen av fosfor har inte förändrats under perioden.

Senaste balansen visar ett fosforöverskott på ca 2 kg/ha vilket är 2 kg lägre än vid första balansen. Med tanke på fosfortillståndet, som i snitt ligger mellan klass III och IV, finns generellt utrymme för fortsatt minskad tillförelsen.

Fosfor och kaliumbalansen på konventionella mjölkgårdar i Nordvästra vid senaste balansen

Kaliumtillförelsen vid senaste balansen var 30 kg K/ha, varav foderimporten stod för 23 kg K/ha, strömedelsimporten för ett drygt kg och mineralgödselet för 5 kg K/ha. Mellan första och senaste balansen har tillförelsen av kalium minskat med 11 kg varav foder minskat med 6 kg K/ha och mineralgödselet minskat med 4 kg K/ha.

Bortförelsen vid senaste balansen var 25 kg K/ha, fördelat främst på 10 kg K via mjölk/kött, 7 kg via stallgödselexport och 8 kg via växtodlingsprodukter. Kaliumbortförelsen har minskat med 1 kg K/ha jämnt fördelat mellan mindre foderexport, mindre bortförelsen av vegetabilier.

Senaste balansen visar ett överskott på 5 kg K/ha, vilket är 10 kg lägre än vid första balansen. Kaliumtillståndet i marken ligger i snitt mellan klass II och III. Det finns generellt anledning att upprätthålla ett överskott runt 5-10 kg så i genomsnitt är man i balans.

För både fosfor och kalium gäller att det är dålig överensstämmelse mellan markvärde och balanser på enskilda gårdar vilket bör ge inspiration till förbättrad styrning.